

FRAK OG NEXT'S UNGEPROBYGNING

En metodebeskrivelse

INDHOLD

Dette notat er en beskrivelse af FRAK og NEXT's ungebroygningsmetode. I løbet af 2024 har FRAK og NEXT haft et samarbejde, der har til hensigt at udvikle en brobyggningsmetode til håndværksfagene for FRAK's ungemålgruppe.

Det startede med en interesse fra NEXT i at øge den økonomiske bæredygtighed og genanvendelsen af sine overskudsmaterialer. Det udviklede sig til et samarbejde med FRAK, hvor et centralt formål – udover at skabe fritidsjobs til unge, der løser en konkret opgave med at etablere en materialebank af overskudstræ på NEXT – også handler om at udforske potentialerne for brobygning af FRAK's fritidsjobbere til NEXT's uddannelser.

I skrivende stund har 79 unge været en del af et FRAK-forløb på NEXT. Nogle har arbejdet en dag om ugen over et par måneder, og andre har arbejdet intensivt en uge som en del af en feriejobcamp. Der er blevet etableret en materialebank med overskudstræ, der ellers skulle smides ud. FRAK har bygget plantekasser, fuglehuse og andre ting af det overskydende træ.

På de næste sider præsenteres følgende:

1. En kort beskrivelse af brobygningen som metode og dens potentialer
2. Metodens mest centrale virkemidler
3. Opmærksomhedspunkter baseret på samarbejdet indtil videre.

DATAGRUNDLAG

Notatet bygger på et datagrundlag bestående af 7 interviews fordelt på:

- 2 interviews med gruppeledere
- 2 interviews med koordinator og projektansvarlig i FRAK
- 1 interview med repræsentant fra NEXT
- 2 interviews med unge hos FRAK

BESKRIVELSE AF METODEN OG DENS POTENTIALER

METODENS POTENTIALER

Formålet med notatet er ikke at konkludere hvorvidt samarbejdet mellem FRAK og NEXT kan lykkes med at brobygge unge FRAK'ere videre over i en håndværksuddannelse.

Dog viser der sig elementer i samarbejdet, som har potentiale til at øge de unges kendskab til NEXT som institution og nysgerrigheden på dens uddannelsesmuligheder, mere specifikt tømreruddannelsen. Særlige virkemidler og greb kan være med til at øge potentialet for brobygning i det nuværende samarbejde. Notatet viser, at brobygningsmetoden på forskellig vis kan spille ind i de unges refleksioner om videre uddannelsesvalg.

De unge, der er en del af FRAK-holdet på NEXT, er en blandet gruppe med forskellige interesser og uddannelsesdrømme og på forskellige stadier af deres overvejelser om fremtiden.

De unges møde med NEXT har medført at de får et kendskab til institutionens uddannelsesmuligheder. Det betyder, at nogle bliver bekræftet i, at de ikke er interesserede i at vælge en håndværksmæssig uddannelse. Andre tager deres indtryk af NEXT med sig som noget, der kan trækkes frem som en mulighed senere hen, og hos andre igen ansporer det til tanker om noget helt tredje.

Det har gjort mig mere interesseret i at tage ingeniøruddannelsen, end at tage noget andet. Fordi det fik mig virkelig ind på, hvordan byggeri og ingeniør ville kunne være. At man skal måle, at det hele skal være lige (...) Man skal bruge mange ting. Og sådan noget, det interesserer mig.

Ung FRAK'er

Værkstedprojektet var sjovt, men NEXT var også sjovt. Altså sådan, man kunne prøve begge ting. (...) Og så kan man også få noget ud af det, hvor man lærer NEXT at kende og så videre.

Ung FRAK'er

De unge, der oplever, at det lykkes med det håndværksmæssige, kan pludselig se en vej videre. Det kan godt være, at det er en lille spire i baghovedet, og de tænker, at det kunne måske være lidt spændende, men det er ikke en beslutning, de skal træffe her og nu. Men når de så står i den situation, hvor de skal finde ud af, hvilken vej de skal gå, så kan det være, at de tænker, at: gud, hvor var jeg faktisk rigtig god til at bygge plantekasser, og hvor var det egentlig et fedt sted, det der NEXT.

Ansæt i FRAK

Det vi også i projektet har sagt er, at på den lange bane, skal vi også begynde at evaluere og sige: af dem, der har været igennem forløbet, er der så rent faktisk nogle af dem, der starter på noget uddannelse her?

Ansæt i NEXT

CENTRALE VIRKEMIDLER

Nedenstående er fire centrale virkemidler, som evalueringen peger på, viser sig særligt virksomme. Det er særlige greb, der har potentiale til at øge de unges nysgerrighed på NEXT som uddannelsessted og deres refleksioner om at tage en uddannelse på NEXT senere hen.

Fysisk tilstedeværelse på NEXT

Længerevarende forløb på NEXT

Gruppeledere med personlige og faglige erfaringer

Fritidsjob som facilitator for nysgerrighed

FYSISK TILSTEDEVÆRELSE PÅ NEXT

Det fremhæves på tværs af interviews, at oplevelsen af at arbejde på NEXT giver de unge en anderledes forståelse af stedet og dets uddannelsesmuligheder, end hvis de ikke havde været der. NEXT tilbyder en oplevelse af at arbejde i professionelle rammer, hvilket af flere fremhæves som en måde at øge de unges nysgerrighed på og som et greb, der bidrager til at give de unge positive og seriøse oplevelser af deres egen kunnen.

Når de unge er fysisk tilstede på NEXT, åbner det naturligt op for en interesse omkring hvad det er for et sted. Nysgerrigheden på uddannelsesmulighederne, særligt tømruddannelsen, kommer særligt af, at de unge kan iagttage hvilke projekter, eleverne på stedet er i gang med at bygge. Både gruppelederne og de unge selv bruger de fysiske projekter, de kan se rundt om på matriklen som et udgangspunkt for at starte en samtale om, hvad man kan på stedet, og hvad eleverne lærer.

På tværs af interviewene pointeres det, at de unge efterspørger og er mere åbne for indsigter og information om NEXT's uddannelser i kraft af,

at de er fysisk tilstede, end hvis de blot havde deltaget i et oplæg, været på uddannelsesbesøg eller lignende.

”Man kan mere forstå, hvad hun siger, når man er derhøne, end hvis vi var herovre [FRAK’s værksted], hvor hun forklarede det (...) Fx gav hun os en rundvisning, og hun viste sin klasse og sådan noget.”

Ung FRAK’er

”Det er noget andet at være et sted, end at kun høre om det på skolebænken eller igennem FRAK. Det er noget andet, at du selv kan opleve, at det ikke er så fjernt at have en uddannelse, men at du rent faktisk godt kan få én.”

Gruppeleder i FRAK

LÆNGEREVARENDE FORLØB PÅ NEXT

Interviews med både de ansatte og de unge tegner et billede af, at det kun er en lille del af de unge, der i forvejen kender til NEXT's eksistens.

Det viser sig derfor virksomt at flytte FRAK's aktiviteter til NEXT og på den måde i en arbejdsmæssig sammenhæng introducere de unge til NEXT's kultur, lokalmiljø og geografiske lokation.

Den fysiske tilstedeværelse har potentiale til at virke på flere planer. Blandt andet giver det mulighed for de unge at udvikle et tilhørsforhold til de fysiske omgivelser og stedets lokalitet. Her er et potentiale til at imødekomme en eventuel følelse af fremmedhed over for NEXT's uddannelsesmuligheder og til at afmystificere institutionskulturen hos de unge.

For flere af de unge fører det at møde op på arbejde på NEXT, at de udvider det geografiske område, de normalt kommer i og derfor bryder med nogle af de mere eller mindre usynlige bydelsgrænser, de ellers navigerer efter i deres hverdag. Det mindsker både den mentale og geografiske afstand til NEXT og åbner op for nye muligheder for tilhør og fællesskaber.

"Der er helt nogle andre ressourcer. Og det er jo derfor, jeg synes, det er så fedt et projekt, fordi du gennem hverdagsaktiviteter kommer ud og er til stede, og dermed ubevidst får det ind. Modsat nogle andre forløb, hvor vi er ude og besøge nogle steder, som helt sikkert også kan noget. Men jeg tror, det kan noget særligt, det der med, at du har en fast gang. Det er ikke bare sådan én gang, du lige kommer ud, og så får du smidt nogle ord i hovedet. Men at du har en fast gang derude... og så den identitet, der kommer af det."

Ansatt i FRAK

"Det vil være 100% nemmere (...) Nu, når jeg har været der... Vi lærte også medarbejderne at kende. Vi lærte dem at kende, vi snakkede sammen (...) Så det ville være lettere at spørge dem, hvis jeg tager derover igen."

Ung FRAK'er

GRUPPELEDERE MED PERSONLIGE OG FAGLIGE ERFARINGER

Gruppenlederne spiller en afgørende rolle i forhold til at åbne NEXT op og øge de unges forståelse af stedet. Det varierer hvor meget og hvordan gruppelederne proaktivt arbejder med at introducere de unge til stedet og til tømmerarbejdet som en fagprofession, men særligt personlige erfaringer hos gruppeledere, der selv er elever på NEXT, er virksomt for at give de unge en bedre forståelse for hvad NEXT kan tilbyde.

De unge får gennem gruppelederne fra NEXT en indsigt i faciliteterne fra et elevperspektiv og indblik i hvad uddannelsen konkret kræver og omhandler, fx hvilke projekter man arbejder med, og hvordan en svendeprov foregår.

Gruppenledernes potentialer for derudover at agere rollemodeller for de unge bliver diskuteret på tværs af interviewene. Her bliver det tydeligt, at de unges muligheder for spejling og genkendelighed i gruppelederne afhænger af hvem FRAK lykkes med at rekruttere fra NEXT.

”Måske gjorde det faktisk noget, fordi hun forklarede sig også, at hun skulle til eksamen i tømmer et par uger efter vi var der. Så måske gav det et lidt større indblik i, hvad man kunne lave derinde.”

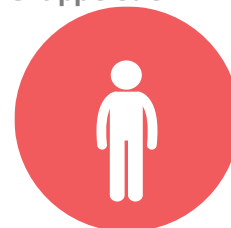
Ung FRAK'er

”Så de får et insider-blik på det. Altså både ved at være fysisk til stede på uddannelsen og ved at kende nogen, der går der, og kan fortælle dem, hvordan det er. Og det tænker jeg gør en kæmpe forskel. I stedet for hvis det kun var i vores værksted. Der bliver det jo bare fokus på arbejde. På den måde, kan man sige, så kommer der noget ekstra lag i, synes jeg.”

Ansæt i FRAK

”Jeg tror, de syntes, at det var meget sjovt at se de værkstedsfaciliteter, der er. Det er en meget anderledes måde at gå i skole på, end når man går i folkeskole.”

Gruppenleder i FRAK

FRITIDSJOB SOM FACILITATOR FOR NYSGERRIGHED

Det er oplevelsen hos gruppeledere og unge, at de fleste unge ikke kender til NEXT på forhånd, Det er derfor heller ikke et ønske om at lære NEXT at kende eller om at udforske uddannelsesmuligheder, der ligger bag de unges motivation for at møde op på NEXT. Det er derimod tydeligt, at de unges tilstedeværelse og eventuelle nysgerrighed på stedet motiveres af at have et fritidsjob og muligheden for at tjene sine egne penge. NEXT som sted og uddannelsesinstitution er noget, de unge introduceres til sekundært til deres FRAK-arbejde.

På den måde bliver muligheden for at betale de unge en timeløn et centralt virkemiddel til at skabe en meningsfuld rekruttering og tilstedeværelse på NEXT. I denne metode bliver det netop grundlaget for at kunne skabe et kendskab og potentielt tilhørsforhold til NEXT.

Derudover arbejder gruppelederne i varierende grad med at skabe tydelige koblinger og lette overgange mellem de unges arbejde og erhvervede erfaringer med håndværksarbejdet i FRAK-regi og stedets uddannelsesmuligheder.

”Nogen var sådan: Hvad er NEXT? Og så var vi sådan: Du kan tage en erhvervsuddannelse her, og du kan faktisk være tømrer. Og de arbejder selv her og får en uddannelse det samme sted, som du faktisk står på.”

Gruppeleder i FRAK

”Jeg vil sige, at generelt var det fordi at de kunne tjene nogle penge. Så mange var også ligeglade med hvilken opgave eller havde ikke tænkt over hvilken opgave, de skulle lave der.”

Gruppeleder i FRAK

”Jeg tror ikke, at de unge mennesker, der kommer i FRAK, jeg tror ikke det er dem, der møder op, når vi fx holder åben hus en onsdag aften. Jeg tror, at de skal introduceres til vores uddannelser på en anden måde.”

Ansatt i NEXT

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Samarbejdet mellem NEXT og FRAK har indtil videre ført til en række opmærksomhedspunkter. I dette afsnit redegøres der kort for de mest fremtrædende med fokus på hvilke læringer, FRAK og NEXT kan tage med sig i en videre udvikling af brobygningssamarbejdet.

STØRRE KLARHED OM MÅLGRUPPEN OG SUCCESKRITERIERNE FOR BROBYGNING

På tværs af interviewene optræder der forskellige opfattelser af, hvad potentialerne i brobygningsmetoden er, hvilke håndværksinteresser de unge bringer med sig til NEXT og hvilken aldersgruppe, de unge er eller bør være.

Potentialerne vurderes på et spektrum fra "at plante et frø" hos de unge til "at rekruttere de unge", og andre gør sig overvejelser om muligheden for at screene de unge til NEXT-holdet for at sikre en mere målrettet og interessebåret brobygning, hvor motivationen er mere end bare at have et fritidsjob. Sidstnævnte rejser dog også bekymringer, da det vil være yderligere ressourcekrævende for FRAK.

En større afklaring og evt. afgrænsning af målgruppens alder, motivation, mv. og forventningsafstemning ift. succeskriterier mellem FRAK og NEXT vil kunne bidrage til en mere målrettet brobygningsindsats.

"Der lå en forventning om, at vi forsøgte at få nogle 15-16 årige derind, fordi man tænker, at det er dem, der skal starte der. Hvor jeg så prøvede efterhånden at trække lidt i en anden retning, fordi dem, der er 15-16, tit har besluttet sig for, hvad de vil. Så man kan sige, at hvis man får nogle 13-14 årige derop, så ser vi ikke den direkte effekt af, at nu starter du næste sommer deroppe. Men til gengæld poder man måske nogle idéer og sådan noget i dem."

Ansæt i FRAK

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

DYBERE ORGANISATORISK OPBAKNING

Opstarten af samarbejdet mellem NEXT og FRAK har været udfordret på en række områder. Relationen mellem de to har været relativt personafhængigt, hvilket har vist sig særligt skrøbeligt i perioden, hvor den centrale samarbejdspartner fra NEXT har været på barsel, hvor FRAK har oplevet, at det har været vanskeligt og relativt ressourcekrævende at kommunikere og planlægge deres arbejde med NEXT. Samtidigt fortæller NEXT's repræsentant også om behovet for at øge kendskabet til og forankre samarbejdet med FRAK bredere ind i NEXT's organisation for at muliggøre potentialerne i brobygningen og bidrage til at FRAK kan være tilstede på matriklen på en meningsfuld måde.

Hvis brobygningen skal lykkes på en mindre praktisk og logistisk ressourcekrævende måde for FRAK, kan parterne med fordel arbejde på at skabe en dybere opbakning og forventningsafstemme med en bredere organisatorisk samarbejdsflade ind i NEXT. I interviewene nævnes blandt andet mulighed for at øge FRAK's synlighed og dialog med ansatte og elever på NEXT samt muligheden for at give

FRAK sin egen permanente plads på matriklen med mulighed for at opbevare værktøj og materialer.

Klare forventninger og rammer for samarbejdet vil kunne frigive ressourcer hos FRAK. En øget opbakning til og integration af FRAK's arbejde hos NEXT gør det muligt at skrue op for metodens virkemidler og øge potentialet for at de unge udvikler en form for tilhør til stedet.

”Altså det her med, at jeg har været i tvivl om, om vi må være der i weekenderne, og jeg er i tvivl om, hvem jeg kan række ud til for at spørge om det. (...) Når vi kender stedet, når vi ved, hvad vi kan, og vi kan være kreative omkring løsninger, så bliver det meget nemmere at få aktiviteter derop.”

Ansæt i FRAK

”Jeg tror, at udfordringen er, at der er behov for, at der bliver meget mere struktur. Det er sådan noget, der fungerer godtovre ved os. (...) Vi ved, de er der på det tidspunkt, og hvem det er, der kommer. Hvem er kontaktpersonen? Har vi nogle faglærere, der kan stå til rådighed? Mere sådan det kører, jo bedre.”

Ansæt i NEXT

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

INTEGRATION AF DE UNGE I DEN LEVENDE SKOLE

Det fremhæves hos flere, at det er en udfordring at give de unge en retvisende fornemmelse af, hvad NEXT er for et sted og give dem en oplevelse af, at de kan spejle sig selv i eleverne, da FRAK kun er tilstede efter skoletid. For at bidrage til de unges muligheder for spejling i eleverne og øge deres forståelse for en hverdag på NEXT, efterspørger flere at kunne være en del af NEXT's dagligdag og tænke FRAK's arbejde sammen med aktiviteter med gæstelærere, rundvisninger, udstillinger, mv.

“Det er i hvert fald svært at få indblik i det sociale liv, der er på skolen, når man kun er der, når der er helt tomt (...) Man skal virkelig ikke undervurdere hvor meget det sociale betyder, når man er 16 eller 15 og skal vælge, hvad man gerne vil.”

Grubeleder i FRAK

STRATEGISK REKRUTTERING AF GRUPPELEDERE

Det er en ressourcekrævende proces for FRAK at rekruttere grubeledere fra NEXT, hvoraf mange stopper efter kort tid, fordi de som del af deres uddannelse skal i lære. FRAK kan med fordel samarbejde med NEXT om en målrettet rekrutteringsproces for at øge sin organisatoriske bæredygtighed og økonomisere sine ressourcer. NEXT vil kunne spille en afgørende rolle ved at udbrede muligheden blandt eleverne, hvor særligt EUX-elever nævnes som oplagte grubeledere pga. sammensætningen af deres uddannelsesforløb.

“Og så er der det der med, at de skal på læreplads (...) og det havde vi ikke lige tænkt på forhold til, at vi skal rekruttere nogle nye.”

Ansatt i FRAK

FINANSIERING

Indsatsen er muliggjort takket være økonomisk støtte fra Real Care

OM NOTATET

Udarbejdet af SocialRespons for FRAK, december 2024.

SocialRespons

SocialRespons er drevet af ambitionen om at skabe en bæredygtig fremtid, hvor alle inddrages, og ingen efterlades. Vores bidrag er data og nye indsigter i fx behov, virkemidler og værdiskabelse. Vores metode er anvendt evaluering, kortlægning og undersøgelser samt rådgivning og udvikling af praksis og metode.

www.socialrespons.dk